

NYE VEIER AS
Tangen 76
4608 KRISTIANSAND S

Deres ref.:	Vår ref.:	Dato:
	Sak/dok.: 06/01365-143	16.06.2022
	Ark.: 326.12 BS	

Omgjøring av vedtak etter klage - Åstunnelen i Levanger kommune. Klagesak 2022/134, opprinnelig sak 2021/13

Statens kartverk har i dag gjort nytt vedtak for skrivemåten av en planlagt tunnel i Levanger kommune:

- **Åstunnelen**

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Navnesaken ble tatt opp av Nye veier for å fastsette navn på planlagte tunneler på E6. Nye Veiers forslag var *Åsentunnelen*. Språkrådets tilråding var *Åstunnelen*, med bortfall av bestemt artikkel i sammensetning. Kartverket vedtok *Åsentunnelen* den 10.02.2022.

Vedtaket ble påklaga av Levanger Historielag og Levanger Mållag, som peker på at tradisjonell sammensetningsform er *Ås-* med bortfall av bestemt artikkel. Etter klagen har navnet vært på ny høring.

Rettslig grunnlag

Navnet på tunnelen er en nylaging med utgangspunkt i tettstedsnavnet *Åsen*. Spørsmålet er hvilken sammensetningsform som skal velges.

Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn § 6 formulerer det slik: «Ein bør nytte den samansetjingsmåten som samsvarar med dialektuttalen.» Generelt er hovedregelen i lov om stadnamn å ta utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet og følge gjeldende rettskrivingsprinsipper (§ 4).

Opprinnelig høring og vedtak

Den opprinnelige høringa gjaldt tre tunnelnavn (oppstart 5.1.2021). Det kom innspill om navnet på denne tunnelen fra Arnt Stavset. Han pekte på at tradisjonell sammensetningsmåte er *Ås-* uten bestemt artikkel, som i *Åsfjellet*, *Åskjerka*, *Åsfjorden* og *åsbygg*.

Språkrådet ga sin tilråding 6.4.2021. De skrev at stedsnavnet *Åsen* har bestemt form, og det tradisjonelle i norsk er at den bestemte artikkelen faller bort i sammensetninger. Herredsregisteret (1945) har registrert uttalen /å:s`fjo:r'n/. «Basert på hovedprinsippa i stedsnavnloven om at skrivemåten av stedsnavn skal ta utgangspunkt i nedarva lokal uttale og følge norske rettskrivingsprinsipp, må dette navnet skrives *Åstunnelen*.»

De skriver videre at i mange stedsnavn oppfattes ikke endinga *-en* lenger som bestemt form, slik at navna blir oppfatta som ubøyde. Dermed får man nyere sammensetninger *Åsentunet* og *Åsensentret*. «Så lenge tradisjonelle former og sammensetningsmåten lever muntlig, finner vi likevel ikke at det er grunn til å fravike hovedprinsippet og tilrå *Åsentunnelen* her.»

I det opprinnelige vedtaket skrev Kartverket: «Tradisjonell sammensetningsform for *Åsen* er uten tvil *Ås-*. Spørsmålet er hvor levende denne sammensetningsformen er i dag. Kartverkets erfaring er at spesielt navn med ett ledd ofte oppfattes som ubøyde, slik at artikkelen ikke automatisk sløyfes i sammensetninger. Vi ser at *Åsentunet* og *Åsensenteret* allerede er vedtatt av kommunen, og *Åsenfjorden* er registrert på økonomisk kart fra 1964.» Kartverket vedtok *Åsentunnelen* den 10.2.2022, i samsvar med Nye Veiers ønske.

Klage og ny høring

Vedtaket ble påklaga av Levanger Historielag og Levanger Mållag (se vedlegg). Begge ønsker skrivemåten *Åstunnelen*, i samsvar med tradisjonell sammensetningsmåte og tilrådinga fra Språkrådet. Lagene peker på at *Åsenfjorden* er i strid med lokal navneskikk, og Levanger historielag nevner idrettslaget *Aasguten* som eksempel på en sammensetning som følger den lokale navneskikken.

Kartverket sendte saken på ny høring i Levanger kommune 22.3.2022. Kommunen hadde saken på høring, og sendte høringsinnspillene til Språkrådet 8.6.2022. Ved siden av klagene kom det inn bare ett innspill innen fristen. *Åsen* Bygdeforum skriver i brev datert 23.5.2022 (se vedlegg) at de ønsker skrivemåten *Åsentunnelen*. Begrunnelsen er at tunnelen skal gå under *Åsen* sentrum og at navnet allerede er tatt i bruk lokalt.

Språkrådets tilråding

Språkrådet uttalte seg i brev datert 13.6.2022 (se vedlegg). De viser til den opprinnelige tilrådingen på *Åstunnelen* og oppsummerer slik:

«I de utfyllende reglene om skrivemåten av norske stedsnavn står det i punkt 6 at «Ein bør nytte den samansetjingsmåten som samsvarar med dialektuttalen». Klagene fra Levanger Historielag og Levanger Mållag viser at den tradisjonelle sammensetningsmåten med bortfall av bestemt form (*Åsen* > *Ås-*) fortsatt er i levende bruk, selv om en nyere uttale og sammensetningsmåte også finnes (jf. uttalelsen fra *Åsen* Bygdeforum). Vi finner derfor ikke at det er bakgrunn for å endre vår tidligere tilråding.

Konklusjon: Vi står ved vår tilråding om skrivemåten *Åstunnelen*.»

Kartverkets vurdering

Som klagerne og Språkrådet peker på, er tradisjonell sammensetningsform uten bestemt artikkel, både i dette navnet og i andre norske stedsnavn. I sammensatte navn vil man naturlig sløyfe artikkelen, f.eks. *Grubbåsen* > *Grubbåstunnelen*. Det er en sterkere tendens til å oppfatte usammensatte navn som ubøyde og lage sammensetninger som *Åsentunet* og *Åsenfjorden*, slik Språkrådet også peker på.

Selv om *Åsen* er tettsted og tidligere kommune, er det få sammensatte navn som kan tjene som forbilde. *Åsfjorden* er det opprinnelig navnet på *Åsenfjorden* (f.eks. sjøkart fra 1897, Den

norske los fra 1967 og Frostaboka fra 1968), men formen står nok ikke sterkt i dag. Derimot er *Åsfjellet* (ikke på Kartverkets kart) og innbyggernavnet *Åsbygg* i vanlig bruk. Begge har tradisjonell sammensetningsform.

Siden den tradisjonelle sammensetningsmåten *Ås-* fortsatt er i bruk i en del sammenhenger, endrer Kartverket sitt tidligere vedtak. Skrivemåten **Åstunnelen** blir vedtatt i samsvar med klagerens ønsker og Språkrådets tilråding.

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaket gjøres kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 12 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentlig* bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Klage

Vedtaket om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis.

Dersom det kommer klage på et omgjort vedtak, vil Kartverket sende saken videre til klagenemnda for stedsnavnsaker for endelig vedtak.

Med vennlig hilsen

Lars Mardal
fylkeskartsjef

Berit Sandnes
stedsnavnansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Lenker: [Lov om stadnamn](#),
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllende reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Vedlegg: Klager fra Levanger Mållag og Levanger Historielag
Oppstartsbrev for klagesak
Høringssvar fra Åsen Bygdeforum

Tilråding fra Språkrådet i klagesaken

Kopi

SPRÅKRÅDET
LEVANGER KOMMUNE
Alf Roksvåg, LEVANGER KOMMUNE
Jan Olav Sivertsen, NYE VEIER AS

From: Leiv Heming Sem <leiv.sem@nord.no>
Sent: tirsdag 15. mars 2022 23:03
To: Kartverket - Post
Cc: Postmottak Levanger Kommune; Kirsti Årøen Lein; Arnt Stavset; Anna Elisabeth Bersås; eli.kristin.johansen@levanger.kommune.no; jon.arne.finnes@gmail.com
Subject: Klage på vedtak i namnesak 2021/13

Follow Up Flag: Følg opp
Flag Status: Flagged

Categories: Tracked To Dynamics 365

Styret i Levanger Mållag har vorte kjent med at Statens kartverk den 10/2 d.å. har vedteke nye namn på tre tunnelar på den nye E6-traseen i Åsen, i Levanger kommune. Vi vil med dette klage på vedtaket som er gjort for eitt av desse namna, «Åsentunnellen». Bakgrunnen for klaga er at namnvedtaket er i strid med dei kriteria som Stadnamnlova legg til grunn.

Vi viser for det fyrste til at stadnamnlova slår fast at offisielle namn skal bygge på nedervd lokal namneskikk og uttale. Som det jamvel er nemnt i vedtaksbrevet, er den lokale tradisjonelle samansettingsforma «Ås-". Vi viser også til at Språkrådet tilrår namnet «Åstunnelen» nettopp av desse grunnane.

Styret i Levanger Mållag meiner det skal gode grunnar til å å vike av frå denne etablerte praksisen og frå tilrådinga til Språkrådet. Etter vårt syn fører vedtaksbrevet ikkje fram nokon slike gode grunnar. At nyskapingar som Åsentunet og Åsensenteret allereie er godkjende av kommunen kan ikkje gjevast vekt, for dei er ikkje stadnamn, men namn på bygg i Åsen sentrum. At «Åsenfjorden» allereie er registrert på kart i strid med lokal namneskikk, kan heller ikkje tale til fordel for namnevedtaket. Offisielle nemningar bør etter vårt syn syne fram og støtte den lokale uttalen og namneskikken, ikkje vatne han ut og arbeide mot han.

For styret i Levanger Mållag,

Leiv Sem

Levanger, 15.03.22

14. mars 2022

Kartverket
Kartverksvegen 21
Postboks 600 Sentrum
3507 Hønefoss

Deres referanse: 06/01365-123

Klage på vedtak i navnesak 2021/13, navn på tunneler på E6 i Levanger kommune

Vi er blitt gjort oppmerksom på at det er fatte vedtak på tre tunnelnavn i Åsen i Levanger kommune. Som historielag som favner hele kommunen mener vi oss berettiget til å ha mening i denne saken selv om vi ikke har fått den til uttalelse tidligere.

Vår begrunnelse for klagen er forklart i vedlagte notat.

Med vennlig hilsen

Hågen Ven
Leder

Kopi:

- Levanger kommune
- Språkrådet

1 vedlegg

Vedlegg

Vi har vorte kjent med at Statens kartverk har vedteke nye namn på tre tunnelar på den nye E6-traseen i Åsen, i Levanger kommune.

Dessverre har eit av dei vedteke namna fått ein skrivemåte som er i strid med dei kriteria som Stadnamnlova legg til grunn for slike namn, og følgeleg vil vi med dette klage på vedtaket som er gjort.

I vedtaksbrevet blir det peikt på punkta som er lista opp nedanfor. Vi nemner punkta og kommenterer kvart av dei.

"Tradisjonell sammensetningsform for Åsen er uten tvil Ås-."

Dette er i samsvar med lova om stadnamn og tradisjonell lokal uttale. Det er altså ingen grunn til å vike i frå denne etablerte praksisen.

"Kartverkets erfaring er at spesielt navn med ett ledd ofte oppfattes som ubøyde, ..."

Korleis Kartverket kan ha nokon lokal erfaring her, og korleis erfaring dette er er ikkje lett å skjøne. Lokal bruk av namna med utgangspunkt i stadnamnet Åsen er at namnet blir bøygd etter kva funksjon det har. Derfor blir dette namnet brukt i former som: Åsen; bunden for nominativ, Åsa; bunden form dativ, og Ås-, i samansetjingar. Vi er kjent med at Åsen- som forledd eksisterer i daglegtale i nyare tid. Men dette har truleg ei av to moglege forklaringar. 1. Det er ein del personar som har fått det for seg at særnamna ikkje skal bøyast, attåt at dei venteleg ikkje er kjent med tradisjonell. Rimeleg nok er det truleg yngre folk og personar utan lokal forankring som mest bruker namneforma slik. Mangelfull norskopplæring bidreg heller ikkje til at dugleiken innan dette feltet blir betre. 2. Eit kjent fenomen er at det enno er mange stadnamn som er feilskrive på kart, mest truleg av språkhistoriske årsaker. Desse namna bør snarast råd korrigerast, i staden for å bruke dei som grunnlag for å lage enda fleire uheldige namneformer. Feil namnebruk i daglegtale har i mange tilfelle ganske sikkert si årsak i at kunnskapen om namnet kjem i frå eit feilskrive namn i kartet, og så blir det trudd at dette er det rette.

"... Åsentunet og Åsensenteret allerede er vedtatt av kommunen, ...". Dette er ikkje stadnamn, men namn på bygningar eller institusjonar. Å vise til slike namn og la dei styre utforminga av stadnamn blir feil. Det er i motsett retning påverknaden bruker å gå. Eit døme på tilsvarande namn som har følgd namneskikken har vi i idrettslaget "Aasguten".

"... Åsenfjorden er registrert på økonomisk kart fra 1964." Som nemnt ovanfor er dette eit namn som bør korrigerast, slik at det blir i tråd med tradisjonell lokal uttale og Stadnamnlova. Her

kan nemnast eit anna fjordnamn i det same området: "Fættfjorden" (i følgje kartet). Tradisjonell lokal uttale av dette namnet er "Fættfjorden." Interessant å peike på her er at ein veg i området har fått namnet "Fættfjordvegen". Her har tydelegvis nokon gjort lekse si, og syta for at vegnamnet har fått ein rett og god skrivemåte.

Med dette har vi peikt på fleire moment som viser at namneforma "Åsentunnelen" er uheldig og bryt med god namneskikk, og at det er all grunn til å vedta forma "Åstunnelen". Vi håper dette blir teke til følgje.

LEVANGER KOMMUNE
Postboks 130
7601 LEVANGER

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 06/01365-131

22.03.2022

Ark.: 326.12 BS

Oppstart av klagesak 2022/134 - opprinnelig navnesak 2021/13 – Åstunnelen eller Åsentunnelen i Levanger kommune

Statens kartverk gjorde vedtak om skrivemåten *Åsentunnelen* for en planlagt tunnel i Levanger kommune den 10.02.2022. *Åsentunnelen* var Nye veiers navneforslag, se kartskisse på side 3.

Vedtaket ble påklaget av Levanger historielag og Levanger mållag, se vedlegg. Begge ønsker skrivemåten *Åstunnelen*, i samsvar med tradisjonell sammensetningsmåte og tilrådinga fra Språkrådet. Lagene peker på at *Åsenfjorden* er i strid med lokal navneskikk, og Levanger historielag nevner idrettslaget *Aasguten* som eksempel på en sammensetning som følger den lokale navneskikken.

Språkrådet ga tilråding i saken 6.3.2021, se vedlegg. De pekte bl.a. på at stedsnavnet *Åsen* har bestemt form, og at endelsen vanligvis faller bort i sammensetninger. I dag kan slike navn bli oppfatta som ubøyde, og det er vel bakgrunnen for sammensetningsformen *Åsen-*, f.eks. i *Åsenfjorden*. Herredsregisteret (1945) har registrert uttalen /å:s`fjo:r`η/. Språkrådet tilrår at tunnelen får skrivemåten *Åstunnelen* i samsvar med norske rettskrivingsprinsipp og tradisjonell uttale.

Kartverket er enig i at tradisjonell sammensetningsform for *Åsen* er *Ås-*, jf. vedlagt vedtaksbrev. Vi var imidlertid usikre på hvor levende denne sammensetningsformen er i dag. Sentralt stedsnavnregister har ingen andre sammensetninger enn *Åsenfjorden* (fra økonomisk kart i 1964) og vi fikk ikke bekreftet at uttalen *Åsfjorden* fortsatt er i bruk.

Klagene viser imidlertid at det er lokalt ønske om tradisjonell sammensetningsform i tunnelnavnet. Navnet sendes derfor på ny høring i en klagesak, som gjelder:

Åstunnelen eller **Åsentunnelen** – planlagt tunnel forbi Åsen sentrum

Lokal høring

Når det er reist klagesak, skal saken gjennomføres på samme måte som den første runden i saken, jf. § 12 femte ledd i lov om stadnamn. Kartverket sender med dette saken på lokal høring i kommunen.

Kartverket har vedtaksrett for skrivemåten av bl.a. navn på statlige anlegg. Før vi gjør vedtak, har kommunen rett til å uttale seg, og lokale organisasjoner har rett til å uttale seg om skrivemåten av navn som de har særlig tilknytning til.

www.kartverket.no

Ifølge loven skal skrivemåten fastsettes med utgangspunkt i den nedarva, lokale uttalen av navnet. Derfor ber vi om at alle som uttaler seg, opplyser hva som er lokal dialektuttale av andre navn som er avleda av *Åsen*.

Normeringsprinsipp

I tillegg til å ta utgangspunkt i den nedarva, lokale uttalen, skal en som hovedregel følge gjeldende rettskrivingsprinsipp ved normering av stedsnavn, jf. § 4 første ledd i lov om stadnamn. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet. I *utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn* er det mer detaljerte bestemmelser om hvordan stedsnavn skal normeres.

Videre saksgang

Kommunen har ansvaret for å kunngjøre at klagesaken er reist, f.eks. med notis i en lokalavis og på nettsidene sine. Kommunen har også ansvaret for å innhente og samordne de lokale høringsuttalelsene. De skal sendes til *Språkrådet, Postboks 1573 Vika, 0118 Oslo* (post@sprakradet.no), med kopi til Kartverket. Språkrådet vil så gi endelig tilråding til Kartverket. Ordinær høringsfrist for kommunen er to måneder fra de mottar dette brevet.

Dersom klageren ikke får medhold i klagesaken, sender Kartverket saken videre til Klagenemnda for stedsnavnsaker for endelig avgjørelse. Høringssvar som er kommet inn tidligere, vil følge saken og trengs ikke sendes inn på nytt.

For opplysninger om saksgang, kontakt Kartverket på telefon 32 11 80 00. For navnefaglige spørsmål, kontakt Språkrådet på telefon 22 54 19 50.

Med vennlig hilsen

Lars Mardal
fylkeskartsjef

Berit Sandnes
stedsnavnansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Vedlegg: Klage fra Levanger historielag
Klage fra Levanger mållag
Vedtaksbrev datert 10.02.2022
Språkrådets tilråding

Kopi Leiv Heming Sem, Levanger mållag
Hågen Ven, Hågen Ven, Levanger historielag
SPRÅKRÅDET
Alf Roksvåg, LEVANGER KOMMUNE
Jan Olav Sivertsen, NYE VEIER AS

Åsen Bygdeforum
c/o Trygve J. Gjermstad
Risbergvegen 66
7630 ÅSEN

Åsen, 31. mai 2022

Levanger kommune
v/ordfører Anita Ravlo Sand
7600 LEVANGER
Epost: postmottak@levanger.kommune.no

Høringsuttalelse til navnesetting av tunnel E6 under Åsen Sentrum

Åsen Bygdeforum er en forening som har som formål å fremme og utvikle bosetting, næringsutvikling og kulturtilbud i Åsen. Våre medlemmer er bedrifter og frivillige organisasjoner i bygda. Foreningen er registrert i Brønnøysundregistrene. Styret består av 7 medlemmer valgt på årsmøtet i mars 2022.

Denne høringsuttalelsen bygger på styrets egne vurderinger og innspill fra medlemmer og andre.

Styret i Åsen Bygdeforum vil med dette fremme følgende som navn på den nye tunnelen:

«Åsentunnelen»

Begrunnelse: Tunnelen skal løpe under Åsen Sentrum. Vi vil dessuten fremholde at dette navnet allerede er tatt i bruk lokalt.

For Styret i Åsen Bygdeforum

Trygve J. Gjermstad (sign.)

Epost: trygje@gmail.com

Åsen Bygdeforum

Org.nr.: 994 320 831

Hjemmeside: www.aaseninfo.no

E-post: post@aaseninfo.no

Insagram: [#åsenbygdeforum](https://www.instagram.com/aasenbygdeforum)

Kartverket
Berit Sandnes
Postboks 600 Sentrum
3507 HØNEFOSS

Deres ref.
06/01365-131

Vår ref.
14/188-34/LLH

Dato
13.06.2022

Levanger kommune - klagesak 2022/134 - Åstunnelen eller Åsentunnelen - tilråding

Kartverket gjorde 10.02.2022 vedtak om skrivemåten av tre tunnelnavn i Levanger kommune, deriblant *Åsentunnelen*. Dette vedtaket ble påklaget av Levanger Historielag og Levanger Mållag, som begge ønsker skrivemåten *Åstunnelen* i samsvar med lokal uttale og navneskikk. Kartverket sendte ut oppstartsbrev i klagesaken 22.03.2022, og Levanger kommune har gjennomført høringsrunde. Det kom inn ett innspill i høringsrunden. Det var fra Åsen Bygdeforum, som ønsker skrivemåten *Åsentunnelen*. De begrunner ønsket med at navnet allerede er tatt i bruk lokalt, og at tunnelen skal gå under Åsen sentrum.

Vår forrige tilråding i saken var *Åstunnelen* i samsvar med tradisjonell sammensetningsmåte og nedarvet uttale. Kartverket vedtok likevel *Åsentunnelen* i samsvar med ønsket fra Nye Veier, og viser til navnene *Åsentunet* og *Åsenseret* (vedtatt av kommunen), samt formen *Åsenfjorden* på ØK.

I de utfyllende reglene om skrivemåten av norske stedsnavn står det i punkt 6 at «Ein bør nytte den samansetjingsmåten som samsvarar med dialektuttalen». Klagene fra Levanger Historielag og Levanger Mållag viser at den tradisjonelle sammensetningsmåten med bortfall av bestemt form (*Åsen* > *Ås*-) fortsatt er i levende bruk, selv om en nyere uttale og sammensetningsmåte også finnes (jf. uttalelsen fra Åsen Bygdeforum). Vi finner derfor ikke at det er bakgrunn for å endre vår tidligere tilråding.

Konklusjon: Vi står ved vår tilråding om skrivemåten *Åstunnelen*.

